

Posudek vedoucího práce

Waldmannová, Eliška, *Změna obrazu Prahy po roce 1989 očima turistů*. Praha: UK FHS, 2013, 97 stran vč. příloh.

Diplomová práce Elišky Waldmannové se zaměřuje na dynamiku zachycení změny obrazu Prahy po roce 1989 pohledem turistů přijíždějících do české metropole z anglofonních a hispanofonních zemí, především Španělska, Velké Británie, USA, ale i některých latinskoamerických zemí, Kanady atd. Terénní výzkum prováděla v období mezi podzimem 2010 a podzimem 2011 převážně v historickém centru Prahy. Podrobně je rozpracována metodologická část práce (s. 9-25), kde je odkazováno spíše na „tradiční“ metodology disciplíny (Hammersley, Atkinson aj.). Hlavními výzkumnými metodami bylo „přerušované“ zúčastněné pozorování, rozhovory a tázání na základě mailové korespondence. Především první metoda, typická pro působení badatele v užším společenství (vesnickém prostředí, spolku, klubu, tělocvičně apod.), je při takovémto výzkumu poněkud obtížně realizovatelná, do pozorovaného sociálního prostoru nutně vstupuje mnoho aktérů, kteří pak nejsou součástí výzkumu, ale kteří mohou mít na chování, jednání či výpovědi pozorovaných větší či menší vliv. Určitou výhodou autorky bylo její insiderství v terénu (v té době pracovala aktivně v cestovním ruchu jako průvodkyně, recepční v hotelu atd.), což jí umožnilo relativně snadný výběr respondentů. S řadou z nich udržovala kontakt i po jejich odjezdu z Prahy, což umožnilo jisté zpřesnění původních výpovědí. Pozitivní je, že si Eliška W. uvědomovala metodologická úskalí jí pojímaného výzkumu (s. 23-25), nicméně tato skutečnost zůstává právě do jisté míry v rovině tohoto „uvědomení si“.

Poměrně detailně je rozpracovaná rovněž kapitola zabývající se teoretickými východisky (s. 26-44), což je na jedné straně v pořádku, na druhé straně je značná část této kapitoly věnována jakémusi přehledu teorií antropologie či sociologie turismu, což je doplněno např. o teorie akulturace, globalizace či hybridních kultur, což dohromady vytváří poněkud nepřehlednou *mélange*. To by ale tolik nevadilo, kdyby alespoň s některými koncepty bylo potom více pracováno v empirické části. Nechci se zabývat detaily, ale právě v neviditelné či slabé propojenosti mezi teoretickými východisky a jejich alespoň dílčí aplikací na vlastní terénní výzkum považuju za největší nedostatek práce. Ačkoli autorka pracovala v terénu přibližně jeden rok, celkový rozsah empirické (etnografické) části (cca 35 stran) tomuto úsilí neodpovídá (metodologické a teoretické pasáže jsou rozsáhlejší a propracovanější). Také je škoda, že některé zajímavé postřehy a zjištění (např. teze o „neokolonialismu“ v souvislosti s turismem v Praze – str. 28, o globalizaci – str. 29, 36-37, kulturním šoku – str. 30, „národech bez dědictví“ – str. 38 atd.) jsou pouze nadhozeny, dále se s nimi bohužel prakticky nepracuje. Rovněž by bylo zapotřebí být trochu kritičtější k některým „klasickým“ dichotomiím – jako např. té o pozitivních vs. negativních dopadech turismu, to je klišé a je to velmi ambivalentní – viz Boissevainovo tvrzení o pozitivních dopadech turismu na Maltě, Hermanse na Costa Brava atd. (s. 43). Tohle je velmi rozporuplné a je třeba to doložit, dovysvětlit, trochu analyzovat.

Objektivně lze konstatovat, že Eliška Waldmannová načetla velké množství relevantní literatury vztahující se k antropologii turismu a cestovního ruchu, odvedla poměrně dost práce v terénu, ale z nějakých důvodů toto své snažení nedotáhla úplně do zdařilého konce, potenciál tématu zůstal nevyužit. Nicméně přes mé výhrady práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **dobře**.

V Praze, 17. 6. 2013.
Halbich

Marek